

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 16 lipca 2020 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Lietuvos Aukščiausiasis Teismas – Litwa) – postępowanie wszczęte przez E.E.

(Sprawa C-80/19) ⁽¹⁾

[Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) nr 650/2012 – Zakres stosowania – Pojęcie „sprawy spadkowej mającej skutki transgraniczne” – Pojęcie „miejsca zwykłego pobytu zmarłego” – Artykuł 3 ust. 2 – Pojęcie „sądu” – Poddanie notariuszy przepisom jurysdykcyjnym – Artykuł 3 ust. 1 lit. g) i i) – Pojęcie „orzeczenia” i „dokumentu urzędowego” – Artykuł 5, 7 i 22 – Umowa prorogacyjna w sprawie wyboru sądu i wyboru prawa właściwego dla dziedziczenia – Artykuł 83 ust. 2 i 4 – Przepisy przejściowe]

(2020/C 297/15)

Język postępowania: litewski

Sąd odsyłający

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Strona w postępowaniu głównym

E.E.

przy udziale: Kauno miasto 4-ojo notaro biuro notarė Virginija Jarienė, K.-D.E.

Sentencja

- 1) Rozporządzenie (UE) nr 650/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „sprawy spadkowej mającej skutki transgraniczne” obejmuje sytuację, gdy zmarły, będący obywatelem państwa członkowskiego, w chwili śmierci zamieszkiwał w innym państwie członkowskim, lecz nie zerwał więzi łączących go z pierwszym z tych państw członkowskich, w którym znajdują się składniki majątku należące do masy spadkowej, podczas gdy osoby, które mogłyby zostać powołane do dziedziczenia, mają miejsce zamieszkania w tych dwóch państwach członkowskich. Ostatnie miejsce zwykłego pobytu zmarłego w rozumieniu tego rozporządzenia powinien ustalić organ zajmujący się sprawą spadkową w jednym z tych państw członkowskich.
- 2) Artykuł 3 ust. 2 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że – z zastrzeżeniem weryfikacji przez sąd odsyłający – wydając krajowe poświadczenie dziedziczenia, litewscy notariusze nie wykonują funkcji sądowych. Na sądzie odsyłającym ciąży jednakowoż obowiązek ustalenia, czy działają oni na podstawie przekazania uprawnień przez organ sądowy lub pod kontrolą organu sądowego i, w konsekwencji, czy można ich uznać za „sądy” w rozumieniu rzeczonoego przepisu.
- 3) Artykuł 3 ust. 1 lit. g) rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy sąd odsyłający doszedłby do wniosku, że litewskich notariuszy można uznać za „sądy” w rozumieniu owego rozporządzenia, poświadczenie dziedziczenia, takie jak to, które wydają, można uznać za „orzeczenie” w rozumieniu przywołanego przepisu i w związku z tym dla celów jego wydania notariusze ci mogą stosować przepisy jurysdykcyjne ustanowione w rozdziale II rzeczonoego rozporządzenia.
- 4) Artykuły 4 i 59 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że notariusz w państwie członkowskim, który nie jest uznawany za „sąd” w rozumieniu owego rozporządzenia, może, bez konieczności stosowania ogólnych przepisów jurysdykcyjnych przewidzianych przez rzeczono rozporządzenie, wydawać krajowe poświadczenia dziedziczenia. Jeżeli sąd odsyłający dojdzie do wniosku, że poświadczenia te spełniają wymogi ustanowione w art. 3 ust. 1 lit. i) tego samego rozporządzenia i w związku z tym można je uznawać za „dokumenty urzędowe” w rozumieniu tego samego przepisu, wywołują one w innych państwach członkowskich skutki, jakie art. 59 ust. 1 i art. 60 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 przypisują dokumentom urzędowym.
- 5) Artykuły 4, 5, 7 i 22 oraz art. 83 ust. 2 i 4 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że wola spadkodawcy oraz umowa między osobami, które mogłyby zostać powołane do dziedziczenia, mogą prowadzić do określenia sądu właściwego w sprawach spadkowych i do stosowania prawa spadkowego państwa członkowskiego innego, niż wynikałoby to z zastosowania kryteriów ustanowionych w tym rozporządzeniu.

⁽¹⁾ Dz.U. C 148 z 29.4.2019.